

Landskap: *Småland*

Härad: *Lunnebo*

Socken: *Bunga*

Uppteckningsår: *1939*

ACC. N:R.

M. 6111:1-6.

Upptecknat av:

K. A. Larsson

Adress:

Pörlarp, Lagan

Berättat av:

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pranam o. värfundagen (H. L. 14.)

ACC. N:R. **6111**

Landskap: Småland Upptecknat av: A. H. Rasm.
 Härad: Trumsk. Adress: Torlag, Ragan.
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Roman och Väsfredagen.

H. L. 14.

1). När de gamle 1800-talsmän,
 rikarna hade på mycket att be-
 rätta om Roman i förbindelse med
 Väsfredagen, så hade jag att de in-
 hade den meningen att de
 var flyttförläggare just då återkom till
 sina gamla bygder. Tillsammans
 av utrymme att Roman var ljus i
 sin ställe väl egentligen vara den,
 att natten och dagen vid tiden omkring
 värdagajämningen var lika ljus.
 I min berättelse på 1880-tals sätt

Skriv endast på denna sida!

6111

ACC. N:R.

J

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

in och vaknade inte förrän att
ljuset hade kommit. Det var då
Påskdagsmorgon. På den tiden hade
vi spöglampor och telygn till be-
lysning under vinterkvällarna. Vid
Påskdagstiden ansåg man det vara
översflödigt att "gåa gwalla" (vara uppe
vid elstäm för eliken) tända och släcka
var för sig även av praktiska be-
tydelse.

2) Vägar utkläddning på Påska-
dag har inte förekommit här.

3) "Springa Brann" är också okänt
här! Om brannens talade man för och om
spränget var här, men och endast på denna sida här kände jag ej.

- 4) Båvor till barnen på Påskdagen är
en skänkt sed här.
- 5) Lihusen "Frantsev."
- 6) Det var en gammal sed att man
skulle äta vafflor på Påskdagen.
- 7) - - -
- 8) För det "Påskmätten": på blev det
från 40 meter öfver. Många andra
väderleksmän har tydligen för varit
kända till Påskdagen. Men i och med
ändringen av tidräkningen på 1700-ta.
så blev det sedan ett vinnare med
dess män. Påskdagen blev på den
tillbakaflyttad från den 6 april till den
25 mars. På grund af det var det ingen
sed i bondens gård och förberedelse

6111

Till värbudet som gafs vid vår
under den gamla Vårfestdagen, men
inte vid den nya, d. v. s. den 25 mars.
Den närmaste skulle visserligen stå
som sin rättsdag och man gjorde
det också, men då det är fråga om
den nya gamla Vårhälsningen, så bör
gas det in i dag den 6 April av dem
som följande följa denna tidshälsning.
9) Liksom vid de övriga rättshäls-
ningarna fick inte heller på Vårfest-
den "Kringjörning" (Spinning, Kordning,
mystning, fiskevepning, malning på kvamen m.m.)
eller vedhuggring förekomma. (Vedhuggrin-
gen hade man naturligtvis för denna dag
och efter den tiden förberedde man sig
till våren, varjämte en del arbeten av mera
tillfällig beskaffenhet medanstående.

ACC. N:R. 6111

Landskap: Småland, Upptecknat av: M. H. Rönner,
 Härad: Emmets, Adress: Torlag, Ragan.
 Socken: Berga, Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939, Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Roman och Påsfordagen.

H. L. 14.

1). När de gamle 1800-talsmän
 viskade hade de mycket att be-
 rätta om Roman i förbindelse med
 Påsfordagen, så för jag att de in-
 ledde den meningen så, att den-
 na flyttförelse just då återkom till
 våra nordiska bygder. Innebörden
 av uttrycket att Roman var ljus i
 färg skulle väl egentligen vara den,
 att natten och dagen vid tiden omkring
 påsfordagensmörkningen var lika ljusa.
 I min berättelse på 1880-talet höll

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man fortfarande ganska strängt
på den gamla regeln att alla
både var i säng vid skymnings-
dags. Ty Frank skulle vara borta
i säng och därför fick man inte
tända lampor eller lysa den kvällen.
Vi började titta oss omkring
i rummet, sedan vi lagt oss (i
Junkvallen, för att om möjligt få se
när Frank kom med sitt hjula och
började titta på sängen. Men alla förhopp-
ningar blevo ganska och när
vi speglat omkring oss en liten stund,
när vi märkte föll på. Somnade vi

Skriv endast på denna sida!

6111

ACC. N:R. _____

J

Landskap: _____ Upptecknat av: _____

Härad: _____ Adress: _____

Socken: _____ Berättat av: _____

Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

in och vaknade inte förrän det ljuset hade kommit. Det var då påfredagsmorgon. På den tiden hade vi stöglampor och täljtor till belysning under vinterkvällarna. Vid påfredagsstunden ansåg man det vara överflödigt att "gåa gälla" (vara uppe vid eldsten på kvällen) längre och därför var ju saken även en praktisk besparing.

2) Någon utklädnad på påfredagsmorgon har inte förekommit här.

3) "Springa Brava" är också okänd och här! Om bravadens talade man för och om språket vil här, men såsom här kommer jag ej.

- 4) Gåvor till barnen på Påskdagen är
en skänkt sed här.
- 5) Lihusen "Franses."
- 6) det var en gammal sed att man
skulle äta vafflor på Påskdagen.
- 7) - - -
- 8) Från det "Påskmålet": på blev det
foss i 40 meter öfver. Många andra
väderleksmärken hava tydligen för varit
kända till Påskdagen. Men i och med
ändringen av tidräkningen på 1700-ta-
let blev det sedan ett virrvarr med
dessa märken. Påskdagen blev på den
tillbakaflyttad från den 6 april till den
25 mars. På grund härav var det myn-
ligt i bondens gårdning och förberedelse

Till värbuget som passade väl in
under den gamla Värfundagen, men
inte vid den nya, d. v. s. den 15 mars.
Den förfrämsta skulle visserligen inte
vara någon räppdag och man gjorde
det också, men de de är föga om
den nya gamla Uckeröningen, så bör
ja det in i dag den 6 April av den
som följande följa denna tiderättning.
9) Liksom vid ~~under~~ de övriga räppda-
garna fick inte heller på Värfund-
ten "Kringjörning" (spinning, kardning,
mystning, färdreppning, malning på krossen etc.)
eller kringjörning följkomma. (Kringjörning.
gen hade man avslutat för denna dag
och efter den tiden följande man sig
till värm, värmte en del arbeten av mera
tillfällig beskaffenhet medanslötades.

- 10) En tåulan om vem som kommer
gjord i säng på Bärnkvällen var
jätt stort så ovanlig bland barnen här.
Med den som blev pisk: den Räv-
lingen gjorde man var. Senne
hade dock möjlighet att riva på
~~stämnet~~ hämmel. Det var många
uppått och fästställningar vid det
högtider och märkbara, som var
tills folk inte ha en aning om.
Man talas rumma ofta om Råbiz-
beten på landsbygden, men gör
hade man det visat inte Råbiz.

Torsheden 14/11 1939.

J. H. Lindberg